

Варіант 1

1. Прочитай уважно текст мовчки.

ПІДЗЕМНИЙ МЕШКАНЕЦЬ

На узліссі чорніють купки землі. Деякі зовсім свіжі, їх насипав кріт: зайву землю з потайних ходів повигортав.

Майже все своє життя він проводить під землею, шукає черв'яків, личинок різних комах, а на поверхню виходить рідко. У лісі, на луках мені частенько траплялися такі купки, однак самого господаря зустрічати не доводилося. Мабуть, і цього разу, якби не було зі мною Миколи Лукича, я не побачив би підземного звірка.

Ми зупинилися на узліссі. Микола Лукич прихилився до скривленого стовбура вільхи, я примостився поряд. Галявина перед нами як на долоні, а нас не одразу помітиш.

— Зачекаємо трохи. Звірок повинен вилізти, свіжим повітрям подихати.

Тільки лісник замовк, просто перед нами раптом заворушилася земля. Спершу з'явилася мордочка з маленьким хоботком. Потім кріт виставив напоказ передні короткі лапки з довгими кігтями і нарешті виліз сам. Підправив вхід до нірки, відгорнув землю, постояв, принюхався, обтрусив свою чорно-буру шубку.

Звірок видався мені дуже неповоротким. «Мабуть, він тільки повзати може», — подумав я. Але раптом кріт почав бігати по галявині. Він вовтузився в опалому листі, ховався в залишений після сінокоосу оберемок сіна. Далі, прихопивши кілька листочків, поліз у нору.

Кріт ще довго без відпочинку збирав на галявині листя, носив до нори сухі стебла трави.

Повертаючись із лісу додому, Микола Лукич мовчав, а потім заговорив:

— Ти, мабуть, помітив: кріт брав не все, що йому під лапи потрапляло. На галявину вітер наніс листя різних дерев — він у нору носив тільки дубове. В оберемку сіна звіркові найбільше сподобалися стебла материнки та конюшини. Ці трави приємно пахнуть і так само, як листя дуба, довше зберігаються, менше вбирають вологи, ніж інші лісові рослини. Для підземелля кращої підстилки не знайдеш. Бачив, скільки сухого листя й трави наносив? Спальню свою утеплює. Отже, зима прийде малосніжна, холодна. А пізня осінь буде дощовою. Запитаєш, звідки такі прогнози? Пояснення просте. Раніше кріт жив на тому боці галявини. Там низина, їжі для нього більше, але і коли випаде багато дощів — усе затопить вода. Тому він і перебрався на нові квартири, тут невелике підвищення і вода норі не загрожувє.

(327 слів)

2// Визнач жанр прочитаного твору.

- а) легенда**
- б) оповідання**
- в) казка**

3 Коли відбувалися події, описані у творі?

4 Визнач послідовність у розташуванні пунктів плану до поданого тексту.

- ☐ Опис тваринки.
- ☐ Купки землі на узліссі.
- ☐ Пояснення лісника.
- ☐ Зустріч з кротом.
- ☐ Праця звірка.
- ☐ Повернення з лісу додому.

6 Спиши текст, уставляючи пропущені букви.

На узлі...і чорніють... купки з...млї. Деякі зовсім свіжі, їх (на)сипав кріт: зайву землю з потайних ходів повигортав.

Майже все своє жи...я він проводить під землею, шукає черв...яків, личинок різних комах, а (на)поверхню виходит... рі...ко. У лісі, на луках мені частен...ко траплялися такі купки, однак самого господаря зустрічати (не)доводилося. Мабуть, і цього разу, якби не було зі мною Миколи Лукича, я не побачив би підземного звірка.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

7 Вибери рядок, у якому подано дієслова минулого часу.

- а) чорніють, прийде, вбирають
б) підправив, пахнуть, насипав
в) повигортав, виставив, постояв

8 Підкресли головні члени речення. Зазнач, якою частиною мови вони виражені.

Раніше кріт жив на другому боці галявини.

9 Поєднай слова і вислови та їх тлумачення.

І носа не вистромить ●	● на краю лісу
Як на долоні ●	● займався справами
Він вовтузився ●	● незграбний
Примостився ●	● зайняв місце
Неповороткий ●	● дуже добре видно
На узліссі ●	● не виходить, не показується

10 Поміркуй і запиши. Чому кріт перебрався на інший бік галявини (3-4 речення).

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.